

Posudek diplomové práce

Pavel KOUDELKA, Páni z Valdštejna ve středověku (české větve)

96 s. textu, přílohy

Diplomant Pavel Koudelka sáhl k tématu, které je na jednu stranu přitažlivé, na druhou stranu však zrádné – k nejstarší historii jednoho z předních českých šlechtických rodů, pánů z Valdštejna, jejichž historii sledoval do koce husitských válek. Původní představa o zpracování historie Valdštejnů se v autorově zpracování poněkud posunula a položila důraz na počátky existence tohoto šlechtického rodu především z hlediska budování jejich rodových statků a z hlediska genealogického.

Svůj výklad začal velmi ze široka – nejstaršími dějinami rodu Markvarticů (s. 6-38), z nichž se později Valdštejnové vydělili. Věnoval se jejich postavení v království, vztahu k posledním Přemyslovcům a jejich podílu na kolonizaci severních Čech, vývoji jejich majetku (k tomu viz mapy v přílohách). Tato kapitola je založená především na literatuře, v níž jsem postrádala práce Tomáše Edela, k nimž můžeme mít autor výhrady, ale měl by je uvést (v souvislosti se Zdislavou a Havlem z Lemberka). Z drobných nepřesností – Budyšínsko, respektive celou Horní Lužici, předal braniborským Askáncům zřejmě až Přemysl II. (vyplývá to z listiny Karla IV. z 1348), možná již 1253. Chápu, že správa Kladska není centrem práce, ale charakteristika purkrabí/hejtman je nepřesná (ještě ve 14. stol. existoval *castellaneus Glaciensis*, tj. purkrabím hradu v Kladsku a správcem celé provincie, tj. *capitaneus*), stejně jako zmínka o zastavování zboží (s. 28).

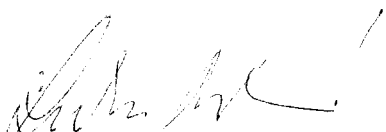
Ve druhé kapitole autor sledoval samotné Valdštejny, jejich genealogický rozrod, jednotlivé větve a osudy jejich významnějších představitelů. Začal popisem jejich začlenění do krajiny, pokusil se vyslovit hypotézu o prstenci valdštejnských hradů (s. 49). Jeho výklad je kultivovaný a čtivý, jen se mi zdá příliš závislý na literatuře. Autor sice cituje řadu editovaných pramenů, respektive edic (chybí citace *Regest lucemburské doby!*), ale text příliš nepřesvědčuje, že se pokusil o jejich hlubší výklad, novou interpretaci nebo kombinaci s jinými prameny. Nesporným kladem jsou např. zmínky o patronátních právech, ale chybí již jejich zhodnocení, souvislosti s budováním panství, kulturní hledisko apod. Více pozornosti mohl též věnovat genealogickým vazbám, respektive sledování sňatkových aliancí, jejich hodnocení v čase i prostoru. Vysvětlení by si zasloužily též zmínky o stycích s moravským markrabím Prokopem, z textu vztahy nejsou zcela jasné, chybí i charakteristika situace, za které k sblížení došlo (s. 57).

Barvitě je líčení rozporuplné působnosti Valdštejnů v husitských válkách, opět víceméně opřené o literaturu, v níž jsem vzhledem ke geografické poloze valdštejnského zboží postrádala práce Richarda Jechta. Výpisy z Archivu českého jsou poněkud lakonické, v odkazech jsem postrádala přesnou dataci, případně další vysvětlení.

Autor práci doplnil rozsáhlými přílohami, textovými i obrazovými. Posledně jmenované kromě již zmíněných sličných map, zahrnují genealogické tabulky (poněkud schematické, bez pokusu o jejich doplnění), erby a některé obrazové doplňky. Doplněním textu jsou rozsáhlejší pojednání o valdštejnských hradech, které doprovázejí také ilustracemi.

Pavel Koudelka nepochybně prokázal zájem o téma, práce je psána přehledně, kultivovaným jazykem. Může tvořit dobré východisko pro autorovo další bádání, ať již směrem do hloubky, tak i časově rozšířením studie na 16. a 17. století. Kriteria a diplomovou práci předložená práce splňuje a navrhuji ji proto k obhajobě.

23. srpna 2007

Prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
Ústav českých dějin FF UK
vedoucí diplomové práce